

SECTION 5.

SOCIAL WORK AND SOCIAL WELFARE

Ганзюк Ірина Вікторівна

здобувач вищої освіти факультету економіки, менеджменту та права
*Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету, Україна*

Науковий керівник: Непиталюк Антон Васильович

д-р. філософії, доцент кафедри інноваційної економіки
та цифрових технологій
*Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету, Україна*

СОЦІАЛЬНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ ЯК МЕТА МІЖНАРОДНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

У сучасному суспільстві питання соціальної справедливості набуває особливої актуальності. Економічні кризи, активні міграційні процеси, демографічні зрушення (передусім – старіння населення), а також інші глобальні виклики поступово формують нові соціальні потреби. У таких умовах особливо важливо забезпечити людям доступ до соціальних послуг – доступних і водночас якісних. Саме тому останніми роками дедалі більше уваги приділяється міжнародній стандартизації у цій сфері. Адже вона дозволяє виробити спільні підходи до організації системи соціальної підтримки [1].

Поняття соціальної справедливості пов'язують із рівними можливостями для всіх членів суспільства. Причому йдеться не лише про формальну рівність. Значення має і справедливий розподіл ресурсів, і реальний доступ до основних соціальних благ. До останніх відносять медичне обслуговування, освіту, систему соціального захисту, а також різні форми допомоги людям, які опинилися у складних життєвих обставинах. Крім того, важливими складовими соціальної справедливості є відсутність дискримінації, повага до людської гідності та створення умов, за яких кожна людина може повноцінно брати участь у суспільному житті.

Реалізація цих принципів значною мірою відбувається саме через систему соціальних послуг. Її головна мета доволі очевидна – підтримати тих, хто справді потребує допомоги. До таких категорій належать безробітні, особи з

інвалідністю, люди похилого віку, діти, позбавлені батьківського піклування, малозабезпечені сім'ї та інші соціально вразливі групи. Водночас важливо розуміти, що ефективність функціонування цієї системи фактично є показником рівня соціального розвитку держави. Іншими словами, вона демонструє, наскільки держава здатна гарантувати своїм громадянам гідні умови життя [2].

Системи соціальних послуг у різних країнах можуть суттєво відрізнятися. На їхню організацію впливають історичні традиції, економічні можливості держави, культурні особливості суспільства та низка інших чинників. Саме така різноманітність зумовлює потребу в міжнародній стандартизації. Її головна мета полягає у визначенні базових принципів організації соціальної допомоги. Міжнародні стандарти встановлюють певні вимоги до якості соціальних послуг, сприяють підвищенню рівня підготовки фахівців соціальної сфери та роблять діяльність соціальних установ більш зрозумілою й відкритою.

Одним із ключових завдань міжнародної стандартизації є забезпечення доступності соціальних послуг. Кожна людина повинна мати можливість отримати необхідну підтримку – незалежно від місця проживання, рівня доходів, стану здоров'я чи соціального статусу. У цьому контексті стандартизація виступає важливим механізмом забезпечення рівності та недискримінації у сфері соціального обслуговування [3].

Не менш важливим напрямом є підвищення якості соціальних послуг. Міжнародні стандарти визначають основні вимоги до організації діяльності соціальних служб, професійної підготовки спеціалістів, дотримання етичних норм, а також до системи оцінювання результатів їхньої роботи. З одного боку, це дає можливість здійснювати більш ефективний контроль за процесом надання соціальної допомоги. З іншого – дозволяє об'єктивно оцінювати результати діяльності та своєчасно виявляти проблеми у функціонуванні системи соціального забезпечення.

Окремо варто згадати і про роль міжнародних організацій у цьому процесі. Саме вони займаються розробленням і поширенням відповідних стандартів, рекомендацій та методичних матеріалів. Згодом ці напрацювання можуть використовуватися державами для вдосконалення власних систем соціального захисту. Завдяки такому підходу країни отримують можливість орієнтуватися на успішний міжнародний досвід і впроваджувати сучасні підходи до організації соціальної підтримки населення.

Для України питання міжнародної стандартизації соціальних послуг має особливе значення. Насамперед тому, що в державі триває процес реформування соціальної сфери. У зв'язку з цим поступово реалізуються

заходи, спрямовані на наближення системи соціального захисту до європейських стандартів. Серед основних напрямів такої роботи можна назвати впровадження стандартів якості соціальних послуг, розширення мережі соціальних установ, а також підвищення рівня професійної підготовки працівників соціальної сфери.

Міжнародна стандартизація сприяє підвищенню довіри громадян до системи соціального забезпечення. Коли соціальні послуги надаються відповідно до чітко визначених правил і вимог, реципієнти мають більше підстав довіряти їхній якості. Більше того, стандарти допомагають зробити використання бюджетних коштів прозорішим і водночас підвищують відповідальність соціальних установ за результати їхньої діяльності [3].

Водночас міжнародна стандартизація не передбачає повної уніфікації систем соціальних послуг у різних країнах. Кожна держава має власні соціальні потреби, можливості та особливості розвитку. Саме тому міжнародні стандарти визначають лише загальні принципи й базові вимоги, які можуть адаптуватися до національних умов. Проте навіть така основа дозволяє забезпечити мінімально необхідний рівень соціального захисту відповідно до сучасних міжнародних норм [1].

Соціальна справедливість виступає однією з ключових цілей міжнародної стандартизації соціальних послуг. Її реалізація передбачає створення рівних можливостей для всіх людей, підвищення якості соціальної підтримки та формування умов для гідного життя кожного члена суспільства. У підсумку міжнародні стандарти сприяють формуванню ефективних систем соціального захисту, підтримують соціальну стабільність і, зрештою, допомагають розвивати більш справедливе суспільство.

Отже, розвиток міжнародної стандартизації соціальних послуг є важливим елементом реалізації принципів соціальної справедливості. У сучасному світі співпраця між державами, обмін досвідом та впровадження перевірених міжнародних практик відіграють суттєву роль у підвищенні ефективності соціальної політики й забезпеченні належного рівня життя населення.

Список використаних джерел:

1. Вітер В. Міжнародний досвід соціального захисту населення в умовах глобалізації та COVID-19. *Україна: аспекти праці*. 2021. № 4. С. 44-52.
2. Дубич К. В. Актуальні проблеми державного управління соціальними послугами : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2023. 416 с.
3. Клименко А. С. Методика оцінки якості надання соціальних послуг. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. № 28. С. 148-152. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2022/28-2022/30.pdf>.